

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 frt.
 Félévre 6 „
 Negyedévre 3 „
 Egy hóra 1 „
 Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyom-
 dója Nagybecskerek. Uri-
 utca 276. sz., hová az
 előfizetések és a lap szét-
 küldésére vonatkozó felszó-
 lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda
 Nagybecskerek,
 Ferencz-József-tér,
 Bauer-féle ház
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogad-
 tatnak el. Azonkívül az
 összes hirdetési irodákban
 Megjelenik mindennap
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

A konverzió.

II.

Nagy-Becskerek, január 10.

Néhány nap előtt volt alkalmunk rámutatni ezen év első reformatori diadalára, melyet Wekerle mini pénzügyminiszter épp oly zseniális, mint szerencsés pénzügyi politikájával elért.

Ma néhány szót kívánunk fűzni azon tényhez, hogy az 5%-os magyar állami papirok konverziójára vonatkozó szerződést aláírták.

Alig kell külön hangsúlyozni, hogy ezzel a valutarendezés nagy műve hatalmas lépéssel haladt előre.

Nemcsak azért, mert az 503 millió forintnyi nagy művelet által elérendő és csaknem három millió forintra menő kamat-megtakarítás lehetővé teszi a valuta-rendezés keresztülvételére, az állam által még beszerzendő arany-szükségletnek oly módon való biztosítását, hogy e miatt újabb kamatterhet vállalnunk nem kell; de azért is, mert tényleg európai színvonalra emeli hitelünket és oly kamatlábat biztosít nekünk, mely az európai előrehaladott országokéval csaknem egyenlő és így megszünteti azt a mesterséges válaszfalat és a pénzpiacok azt a mesterséges megkülönböztetését, a mi eddig nemcsak valutaviszonyaink, de ezekkel kapcsolatosan, kamatlábunk folytán is fennállott, a magyar papirok és külföldi értékek közt. Ennek a különbözetnek

pedig nemcsak az volt a jelentősége, hogy a mi kamatterhünk nagyobb volt, hanem az is, hogy hitelünk javulása folytán, mesterséges vonzerőt gyakorolt a papirjaink útján való kamatspekulációra, a mi egyuttal váltó- és devise spekulációval függött össze; mindezek rontották fizetési mérlegünket. Természetes feladat volt tehát, hogy a mint valutánkat rendezzük, már csak ennek biztosítására is, kamatlábunkat szintén leszállítsuk, mert különben az értékpapir- és kamatspekuláció a valutarendezést is rontotta volna. Annál nagyobb az eredmény, ha a valutarendezésnek eszközt, az állam számára a konverzió megszerzte és annak eredménye a minapi szerződés értelmében, hogy 72·8 millió forint aranyat vagyunk képesek beszerezni, a nélkül, hogy kamatterhünk növekednék.

A másik nagy előny, hogy az államadóssági kamatok unifikációja nagyban előrehaladt azáltal, hogy 10 különböző címlet 4%-os járadékká lesz átváltoztatva és e mellett csak a régi 4%-os járadék, a 4½%-os vasúti kötvények, a 4%-os földterhermentesítési papir és a 4½%-os regalekötvények maradnak forgalomban. Előreláthatólag következzen be az említett 4½%-os papirok konverziója is, midőn a megfelelő kamat-megtakarítást nyújtják; de e nélkül is már annyira egyöntetű lesz államadósságunk — főleg a járadékok te-

kintetében — hogy ritka állam dicsekedhetik ilyen egyszerű államadóssági jegyzékekkel.

És hogy éppen 4%-os papírral kelle a konverziót keresztülvinni, azt leginkább bizonyítja a tényleg elért eredmény, mert a 91 %-os árfolyammal beszerzett effektív pénz 4·39%-ba kerül. Tehát már 4½%-on alól áll és így ilyen papírt nem lehetett volna kibocsátani. Minthogy pedig a kurzus mégis 9%-ot hagy fenn a névszerinti értékig, a tőkének szintén enged elég szabad tért, de másfelől kisebb (3½—3%) kamatláb mellett igen nagy lett volna a tőkének föntartott margo és idővel a nyereség, tehát az államnak e czímen való megterhelése.

Hogy ezzel az effektív kamattal ép úgy, mint magával a névszerinti kamatlábbal mekkorát halad hitelünk és pénzügyünk, azt egyfelől Ausztria és a külföld más országainak ettől kevés eltérést mutató kamatai és kamatlába mutatja; másfelől pedig nemcsak régiek, de újabb hiteltűveleteink ára és terhe is. Mert a nélkül, hogy a régi 8—10 százalékos pénzbeszerzéseinkre visszatérnénk, elég ha hivatkozunk arra, hogy a 6%-os aranyjárdék átlag nekünk 7·78%-ba, a 4%-os aranyjárdék 5·37%-ba, az 1881. évi 5%-os papírajárdék 6·25%-ba, az 1882. évi 5·79%-ba és így tovább, még az utolsó 1889. évi kibocsátás is 5·60%-ba került; ha ezzel szemben

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

Ilka.

I.

Egy név csupán a te neved,
 Fölírva bágyadt, saintelen,
 De lánggal égett egykoron
 Elárvult, kinsott szívemen.

A szeszónál edesebb,
 És andalítóbb volt nekem —
 Eserszer sugták ajkaim:
 „Oh Ilka! Ilka! kedvesem!”

Az ismerősök szóltak is:
 „Ön elpirul e név miatt!”
 S tagadtam bár mint bűnömöt
 Szívem nevedre megriadt.

Mert mint a kapcsi, félttem én,
 Hogy megirigylik kincsemet,
 S hogy be ne lásson senki sem:
 Elsártam mélyen lelkemet.

Örültem, sirtam oktalan,
 Magam se tudva, mit
 Majd azt hívém: bold
 Majd azt, hogy boldej

És most — alig egy
 Nevednél mit sem éres
 Ha szólnak rólad —
 Nem pirulok, nem res

Okos levék, szörnyű okos,
 Hideg, fagyos, gondolkodó,
 Meggondolom: bolond valék,
 S hogy így jöve: bizony be jó!

Egy kissé fáj tán valami,
 Emlék . . . a mult . . . vagy mi manó!
 De elfelejttem azt is én,
 Ah érzelegni nem való!

Egy név csupán a te neved,
 Fölírva bágyadt, saintelen,
 De lánggal égett egykoron
 Elárvult, kinsott lelkelem.

II.

Színháiba mentünk te meg én
 Ugy kezdődött történetünk —
 E naptól kezdve azt hívők:
 Egygyéforrott az életünk.

Csak az történt, hogy megsugám
 Az est alatt szerelmemet,
 És lánggal égve mondtam el
 Az uton is, hazajövet.

Te megcsodáltál

Amiglen egyszer nem jövél,
 A pásztoróra megszakadt,
 És kedvesed, a hü fü
 Elhagyva, egyedül maradt.

És egyszer oszt' találkozásánk,
 Csevegve szóltál szép leány,
 Többek között megkérdeséd:
 „Az újságot tudja talán?”

„Örüljön vélem nosza hát.
 Menyasszony lettem kedvesem!
 Mint jó barátoknak mondom el,
 Nos gratuláljon énnékem!”

S hogy sápadt lettem hirtelen
 S szememből könnyre köny fakadt,
 Elsietett szép kedvesem,
 Mert mára sok dolga akadt.

III.

Színházi vigjáték vala,
 És semmi más történetünk,
 Sainlelt a sóhaj és a bú
 Ha szenvedünk, ha könnyesünk.

Te elfeledtél igazán,

Ilka! G. sz.

most a konverzióra szükséges pénzért 4-39%-ot fizetünk, mekkorát haladt hitelünk és mennyivel könnyebülték terheink.

Azt hisszük, hogy ezek az adatok, nevezetesen az a tény, hogy a pénzpiac egyszerre egy milliárd koronát ad nekünk 4-39%-on, sőt még ennek félnél a kibocsátási nyereségben is részesíti az államot, hogy a rettegett és épen terhei miatt némelyektől nem is óhajtott aranyvalutát keresztülvinni s birni fogjuk minden tehernövekedés nélkül — ez, mondjuk, nagyobb dicsőretet és igazolást fejez ki, a szabadelvű párt és kormánya politikájára nézve, mint minden hangzatos frázis, melyet százezer példányban nyomtatva éveken át, más politikára halmozva olvasunk. Ez a művelet oly szilárd alapokat biztosít nemcsak a nemzet pénzügyeinek, egész nemzetgazdaságának és hitelének, annyi erőre és tevékenységre, annyi vállalat biztosabb és olcsóbb létesítésére nyújt lehetőséget; oly közvetlenül emeli és köti össze Európa minden pénzforszával hitelünket, hogy aki mindebben nem látja egy valódi nemzeti politika érvényesülését; a ki nem látja, hogy a nemzet önállósítására és erejének szabad fejlesztésére ez az egy tény sokkal több biztosítékot és lehetőséget nyújt, mind együttvéve mind az, a mit nekünk nemzeti politika címén árulnak; az lehet lelkes hazafi, de nagyon rövidlátó és elfogult.

Hogy azonban a művelet, egész koncepciója, egymá utánja és eredménye Wekerle Sándor kiváló érdeme, abban már reméljük, egyetért mindenki, aki Magyarországon olvasni és számolni tud.

A bűnvádi eljárási tanácskozmány legutóbbi ülésén kezdetben Daruváry Alajos, a kuria másodelnöke, később az igazságügyminiszter elnöke alatt első sorban az esküdtszéki bíróságok előtti főtárgya-

lásra vonatkozó fejezetet s ebből különösen az esküdtekhez intézendő kérdések feltevésének és az esküdtszéki elnök befejező előterjesztésének (részlete vagy jogi fejtegetés) miként leendő szabályozását tárgyalta s azután megkezdte a javaslat jogorvoslati rendezésére vonatkozó kérdéseknek a tárgyalását.

HIREK.

Városi közgyűlés. Mint mindig, ha választásról van szó, tegnap is zsúfolásig telt meg a városháza nagyterme. Mintegy másfél száz képviselő jelent meg, kik az elnökölő Daniel László alispánt zajos éljenzéssel fogadták. Daniel alispán meleg hangú beszéddel üdvözölte a képviselőket és gyönyörű megnyitójá további folyamán arra kérte a képviselőtestületet, hogy abban a megítéssel bizalomban, mellyel elődjét minden egyes alkalommal kitüntették, őt is részesítsék.

A rendkívüli közgyűlés tárgyát a mérnöki, egy irnoki és a kórházigondnoki állás betöltése képezte.

A mérnöki állásra ketten pályáztak: Winter Miksa és Vukovics István. Előbbi kapott 111, Vukovics 22 szavazatot. Elnök Winter Miksát mint megválasztott v. mérnököt jelenti ki.

Az irnoki állásra pályáztak: Binder Ferencz, Poppovics István, Csarnolaticz Géza, Fellner Zsigmond és Faltin József. Legtöbb szavazatot kapott Binder József, ki ennél fogva meg van választva.

A kórházigondnoki állást a képviselőtestület esuttal azért nem töltötte be választás útján mivel tudvalevőleg a megye két év múlva úgy is kiépíti kórházát, ekkor a városi kórház megszűnik s így nem tudnánk mit tenni a pályázati hirdetés értelmében életfogytiglan megválasztott kórházi gondnokkal. A közgyűlés azért megbizta a polgármestert, hogy az említett állást ideiglenesen egy általa kinevezendő egyénnel töltsse be.

A közgyűlést este fél 6 órakor befejezték.

Kinevezés. Rónay Jenő főispán Nagykikinda városának rendőrkapitányává Wachtl Leo eddigi oszrai jegyzőt nevezte ki. Wachtl kinevezése a legszélesebb körökben meglelégedést kelt s mi egyaránt gratulálunk a kinevezettnek és Nagykikinda városának.

Helyettesítés. Rónay Jenő főispán Micskegy Vinczét a török-kanissai szolgabírószolgabírói teendőivel bista meg.

A városi közegészségügyi bizottság ma délután 4 órakor, a városháza tanács-termében ülést tart.

A tanítók mozgalma. Megindult országszerte a közép- és polgári iskolai tanárok agitálása a fizetésemelésről szóló törvényjavaslat ellen. E példán felbuzdulva az elemi iskolák tanítói újra és szélesebb alapon indítanak mozgalmat a mindenesetre szegénytelen 300 frtnyi minimum ellen. A mozgalom élén a tanítók „Országos bizottsága” és Nagybecskerek város tanítótestülete áll. Már napok óta foly ez ügyben a bugó munkálkodás, melynek eredményeként a helybeli községi iskola, gör. keleti és izr. hitfelekezeti tanítók ma délelőtt 11 órakor Baaden igazgató elnöke alatt igen látogatott értekezletet tartottak, melyen egyhangulag kimondták, hogy városunk országgyűlési képviselőjéhez, Demkó Pál dr.-hoz küldöttséget menesztjenek és felkérlik őt, miszerint hasson oda, hogy a tanítók fizetési ügye méltányosan rendeztessék. Egyben elhatározták, hogy országos mozgalmat indítanak az ügyben; nyílt levélben felhívják a hazai összes tanítótestületeket, hogy kerületenként szövetkezve nyerjék meg az országgyűlési képviselőket méltányos ügyüknek. Végre, hogy forduljanak az országos bizottsághoz, hogy a 600 frtnyi minimum mellett az ötödéves pótléknak minden tanítóra való kiterjesztését szorgalmassa.

A hazai tanítótestületekhez intézendő felhívást, melyben tanítóink sérelmeiket és a mozgalom jogosultságát kifejtik s legközelebb hagyja el a sajtót, ismertetni fogjuk.

Történet egy drága lakásról.

Borítád reám morphiumos szárnyaidat édes barátom, Romantika: hadd álmodjam meg újra a szegény kicsi Lizi történetét, mert szeretem igen nagyon a gyönyörű szomorú álmokat.

Ugy száll elém a kedves, szomorú gyermek, mint egy hófehér galamb s mikor tenyerembe veszem szerencsétlen kicsi homómet, az angyalok üdvözítő hűsége fényeskedik reám okos, fájdalmas kék szeméből...

Azt vélted volna, nyájas olvasóm, aki megfogod szeretni a szegény kis Lisit, hogy egy szomorú baba fej néz nap-nap után azon az ablakon, melynek zöldkeretes üveg szárnyai a nagy város legtarkább és legélénkebb terére nyíltak. Olyan volt szakasztottan, mint alant az a nagy kirakat baba, rózsás lehelettel befutott porcellán arcával, gyermekesen hátrafésült fényes szőke hajával és mozdulatlanágával.

Egy dologtalan, melarchoikus baba ült ottan, aki soha se csinált egyebet, mint csak nézett, csodálta az embereket, az utca világát, olyan érdeklődéssel, olyan fáradhatatlansággal, mintha még soha se látta volna ezt, mint mikor a gyerek beletekint a Betlehemes papiros tündérpalotába. Ott bébiszkolt reggeltől estig — egy egy órácskányi megszakítással (mialatt valószínűleg megérették) — és épp oly semmittevésessel, mint ahogy az ablakba kitett jazmin-bokroska nem mozdul, ha a szellő rá nem fúj.

Szerette nagyon ezt az ablakot, mert innét egy nagy, igen nagy darabot lehet látni a világból. A tulsó odalon fényes üsléket, tarka kirakatokat, mind megannyi panorámák, mindegyik a maga barátságos megszokott látványosságával. A női divat-üslét az elegáns kitömött kisasszonyával, mely minden héten új telettet kap, a mi valóságos esemény a kis Lizi világában. Szinte ismerik már egymást, mintha a kitömött kirakat-kisasszony bólintana is a fejével Lisinek és az mosolyogva tekint reá. A Lizi nevet is adott ismerősének, Mariskának hívta a kirakat fessé, minta mamselet. Mellette a játék-kereskedés tündérekatonái vágtatnak a kirakatban, hintálózó, piros sapkás pojácskák, kőzos kis babák, tapsifüles nyulacsókák, nagy, színes labdák, pillangó-háló, a tapsikoló, mussikáló kedves pirosképű Jancsik és a többiek mind egy fényes társaságban, kedves minden-napi ismerősei ennek az eleven, fehér arcú babának. Aztán a sok szaladó, beszélgető, nyugug ember, egy-egy sokat látott ismerős arc, aki mindennap arra jár; elkíséri Lisit a tekintetével, amíg feltűnnek az ő világán kívül, mely a tér egyik sarkától a másikig tart.

De ez a világ az ő mindene, e nélkül meg volna halva a kis Lizi. Anért jöttek ide a drága lakásba a szülei, hogy ő lássa a világot. Oh, neki az is elég, sok is, mert ahol eszelőtt laktak, ott nem volt mert olyan jó barátai, mint a kényes, csifrákódó kirakat-mamsell, a kedves, pirosarcú Jancsikák és feléje bolingtató kicsi

kőzos porcellánbábék és mennyi ember, milyen szépek, hogy tudnak futkosni. Meg kell hozni ezt az áldozatot Lisinek, mert ő nem mehet ki az emberek közé. Az egész szép világból annyit ismer szegényke, mint amennyit egy ablakból lehet látni.

Mióta idehöztek, szemlátomást javul, vidámabb. Reggel alig nyitja fel a szemecskéit, rögtön az ablakhoz kerekedik. Ott van az ő szomorú trónusa: egy igen kényelmes, fekete bársony karosszék magas, rugany s párnákkal, melyeken karcsu, könnyű fehér ruhás alakja úgy nyugszik, mint egy fehér liliumszál.

Nagyon sokat fizetnek ezért a lakásért. A felet a szegény hivatalnok fizetésének, Lisinek azonban nem szabad est tudni. Edesanyja vállalkozott reá, hogy ő takarékosságával kijön így is.

— Oh, de bolog vagyok — mondogatta Lizi, hálásan emelve hűsége szép szeméit édes apjára, aki minden szabad percét a fekete karosszék mellett töltötte. — Milyen szép odakint, az este ismét felfedeztem egy új csillagot, est a csillagot apuskám, a másik lakásból soha sem láttam. Lásd, mennyi szórakozás nyílik itt nekem.

A kirakat mamsell is kihusta magát egy reggelre. Csupa csipkében volt.

— Jó reggelt édes barátnóm, de szép ruhája van, nekem is jól állna, ha fel tudnék állni, bizony... diskurálgattam át legbizalmasabb ismerőséhez a kis Lizi és megmondult a széken, hogy kíséreltet tegyen: fel tudna-e állni.

Főlemelkedett két gyöngé karjára támasz-

— **Regatta-bál.** Zajos, vig estéje lesz ma a kaszinó helyiségeinek. A regatta-bál fog ott lezajlani, és pedig előreláthatólag jó sikerrel. A szomszéd városokban, — Szegeden, Aradon — az ottani regattások bálja volt a farsang első mulatsága, s mindkét helyen olyan fényesen sikerült, hogy szinte meglepte a rendezőket is. Jó ómennek vesszük ezt a mi regatta bálunkra is, a mely az egész tiszti regatta-szövetség bálja, s a melyre az említett városok regattistái közül is számosan készülődnek. Szép asszonyokban és leányokban, ügyes táncosokban, jó cigányban bizonyára nem lesz hiány — hogy is maradhat el hát a siker?

— **Az „Iskolagyermekbarát“** segélyző egyesület taggyűjtő ivét folytatólag alajegyztek: Dr. Brájer Lajos évi 2 frt; Kéler Ákos, Virág Vilmos, Nikolics Szilárd, Franz J. L., Haidegger Ödön, Steinitzer Géza évi 1-1 frt és Sptzer Adolf évi 50 krnyi tagsági díj mellett. Eredmény: 20 tag; összeg: 21 frt 50 kr.

— **A hideg.** Tegnap óta semmivel sem enyhült az időjárás. A hőmérő ma reggel is elérte a 21° Reamurt s a jégvirágok ma is vastagon borították be az ablakok üveg tábláit, a melyekről csak erős, hatalmas fűtés után kezdett leolvadni a jégburrok. Csikorog, ropog most is a nagy hidegtől minden. A vidékről beérkező jelentések is óriási hidegekről adnak számot s bizonyítgatják, hogy az egész vidéken évtizedek óta nem volt a tél olyan szigorú, mint az idén, a mit egyébként az is bizonyít, hogy a nagy kikináda-nagybecskerek-i vasut mozdonya ma reggel Kikindán befagyott s a vonat csak fél napi késedelemmel érkezhett be a városba.

— **Az antalfalvi kaszinó táncvigalma.** Antalfalváról írják lapunknak, hogy az ott nemrég alakult kaszinót e hó 6-án ünnepélyesen megnyitották, s ez alkalomból táncmulatságot is rendeztek. A mulatság kitünően sikerült, s virradtig tartott. A hölgyek közül jelen voltak: Bogdanoviczné, Bossanné, dr. Fischerné, Greforeáné, Gergelyné, Grandjeané, Himesyné, Paulinyiné és Rádekné; továbbá Radek, Fischer, Grandjean és Bogdanovics kisasszonyok.

kodva és amint így diadalmasan bólogatott át Mariskának: a tekintete egy fiatal emberével találkozott, aki úgy nézett fel reá, mint egy pap az oltárra, ahogy ő reá még nem tekintett senki.

Egy napon így szólt Lizi az édes apjához:

— Atyus lelkem, gyere vigy el engem izanét... Csendesén sirdogálva átölelte az atyus nyakát, amikor az az ölébe vette és a pamlagra leült vele.

As anya szeme se látta meg, mi történt abban a harmincs lépésnyi világban, melyben az ő kis bájos nyomorékjuk élt.

Lizi ismét egy csillagot látott, de erről nem szólt senkinek. Mi a baja van ennek a gyerekeknek? Most azért könyörög, hogy vigyék el az ablaktól. Aztán alig fordítják el székét, ismét azt kívánja, hogy tolják az ablakhoz. Így vergődött ő egy jó ideig, míg kiállta a tekintetét az ismeretlen fiatal ember tekintete, aki az ő Argyilus királyfiává avaszirosott csakhamar. Oly szelid volt az ő tolakodó, oly édes lágyan nézett fel reá: tele volt az arca, a szemefénye, az ajka szerelmi vallomással.

Lidi erősebb lett, arca kipirosodott és boldogan mosolygott a meseországából megérkezett kedvesére, aki ott volt minden nap a szeme előtt és kérezkodott hozzá.

A kirakat-mamsell mintha kétségbe lett volna esve, hogy Lizi nem öt köszöntötte, a játékos bolt vitéz luszárjai és a piros pofájú Jancsijai mind busuloi látszottak

— **Szeged ajándéka.** Szegedről írják, hogy a város hivatalnokai részére, újév alkalmából, fiastés töblet címén szép összeget szavazott meg. Tízezer forintra rug az az összeg, melyet fizetés töblet címén a hivatalnokok között szétosztottak.

— **Az oláh trónörökös házassága,** mint ez természetes is, nagy mozgalmat okoz a bukaresti királvi udvarban. Azí táviratozásák Bukarestből, hogy Károly király különvonaton Sigmaringenbe utasott a trónörökös menyegzőjére. Kisérletében vannak és az ünnepélyeken résztvesznek: Catargiu miniszterelnök, Cantacuzeno, szenátus elnöke, Manu tábornok, a képviselőház elnöke, Lahovary külügyminiszter, Florescu tábornok, Sturdza Demeter, Vladescu tábornok, a katonai kabinet főnöke, Robesco ezredes, a király hadsegéde, Calindero, a koronauradalmak adminisztrátora, madame Cantacuzeno és madame Crexiano. A miniszterek, a diplomáciai kar nagy része és a hadtestparancsnokok megjelentek bucsuzásra a pályaudvarnál. Meglepő az, a mit a „N. Fr. Pr.“ egy Sigmaringenből kelt távirata mond. Az említett távirat arról értesít, hogy Erzsébet oláh királyné, egészségi állapotára való hivatkozással, visszautasította a román trónörökös esküvőjére való meghívást. Ambar köztudomású, hogy a királyné beteges, mégis sokan vannak, a kik az esküvőről való elmaradását régi kedvelt tervének a dugába dölésével hozzák kapcsolatba s azt állítják, hogy ha Vacarescu kisasszony lett volna a trónörökös menyasszonya, akkor a felséges asszony nem vonakodnék megjelenni az esküvőn.

— **Uj állami földmivesiskola.** A földmivélsügyi miniszter, kinek krassósörény-megyei telepítési terveiről közelebb megemlekestünk, Lugoson állami földmivesiskolát szándékozik alapítani s megkereste a város közönségét, hogy ez iskolának két alapítványi helyet biztosítson. Daczára a kért összeg csekélységének (300 frt), a miniszteri leirat hosszú vitára adott alkalmat a legutóbbi városi közgyűlésen, mert a románok szószólójuk Radulescu Szilárd utján azt kívánták, hogy a miniszter előbb mutassa be a tervet, mert ők félnek a magyarosítástól. A közgyűlés azonban Thomiciu Virgil indítványára megszavazta a két alapítványi helyet, a mivel egyúttal 100 forintot meg takarított, mert a miniszter kilátásba helyezte a fél százalékos pótdót, ha a város közönsége öhaját nem teljesíti.

bájos, szomorú ismerősük hűtlenségén, az egész világ idekint megszünt létezni, nem látott abból Lizi többé semmit, csak a kedvesét, a ki egy napon beváltotta ígértét.

Mert csodálatosan megértették egymás tekintetét, százszor hallotta csengeni az ifju hangját, amint epedve, lágyan föltekintett hozzá:

— Szeretlek.

Lizi százszor felelt a tekintetével:

— Ki vagy? érzem, hogy te szeretsz, hogy én is szeretlek.

Astán így:

— Gyere!

— Megyek, várj.

Es egy napon bemutatta magát az ifju a hivatalnoknak, akinek olyan szép lánya van és engedelmet kért, hogy tisztelgetést tesse. A fiatal ember jóképű volt, nemrégben helyezett át a városba, előkelő állásba. Aféle jó parthie s hozzá valóságos poéta-lelek. Ünneppan verset is ír, amik kötetben is meg fognak jelenni.

Es elment Lizihez. A szegény emberek láza tiszta volt, mint a friss víz a pohárban. Halk sikoly hallatszott ki a szobából, a hol a leány várta. Érezte Lizi, hogy ő jön.

A sótárnok nyitotta ki az ajtót.

Lizi lehunyta a szemét, amikor ismeretlen kedvese belépett. Mintha szárnyai nőttek volna hirtelen, a melyek a magasba ragadták, ahonnet leszédült. Belekapaszkol-

— **Magyarosodó község.** Kis-Ósz község képviselőtestülete dicséretreméltó példáját s tanujelét adta magyar hazafias érületének deczember 31 én tartott ülésében, melyben a képviselőtestületi tagok közül egy felszólalt a községi szabályrendeletnek magyar nyelven való szerkesztése miatt, melyre a feleletet Krögloth József hazafiaságtól áthatott beszédben adta meg, kiemelvén azt, hogy magyar honpolgárok lévén, nemcsak szükséges, de kötelességet képez a magyar nyelv tudása s terjesztése, mely nagy hatású beszédet a képviselőtestület többsége lelkesedéssel fogadva, kimondta, hogy magyarok lévén, minden magyar nyelven szerkesztessék, a ki pedig nem tud, az tanuljon meg magyarul. Ugyanazon közgyűlés határozta el a már 1890-ik évben tervezett ártézi kút furatásának megkezdését az 1893. év elején.

— **Lázadó falu.** Ottlakán nagy ribillió volt tegnapelőtt s komoly veszedelem fenyegette Fischer Miklós törvényszéki bírót is, ki az aradi kir. törvényszék megbízásából az urbéri ügyek rendezésére utazott oda. Fischer bíró, javában tárgyalt az előjárókkal a község házában, midőn odakint nagy zaj támadt. A község háza előtt, botokkal, vasvillákkal felfegyverezett három száz főnyi oláh tömeg állt s a kolompok bujtogatására zajosan ellenetzte az urbérrendezést. A riadalom nöttön-nött, a tárgyalást lehetetlenség volt folytatni, Fischer bíró az előjárósággal a nép közé ment lecsillapítani a forrongást. Meggyőződtek, hogy a nép azt sem tudja, mi az az urbéri szerződés, néhány érdekelt egyén bujtogatására csoportosultak össze, a bírót és az előjáróságot a község házába kergették és életveszélyes fenyegetésekkel kényszerítették őket a tárgyalás megszüntetésére.

— **A szemek színe.** Vajjon a szemek színének van-e befolyása az egyén sorsára vagy jellemére? Ezt a kérdést vetette fel a „The Optician“ című saaklap, mely egyszerűs mind azt állítja, hogy majdnem valamennyi nevesetesebb embernek két szeme volt. A lap példaként felemlíti: Sokrates, Shakespeare, Locket, Bacon, Milont (noha ez vak volt) Byron, Goethe, Franklint, I. Napoleont, Gladstonet, Bismarckot, Virchovot stb Ezenkívül az Egyesült-Államok valamennyi elnökeinek, Harisont kivéve, két

dott vékony hófehér ujjacskaival a karosszék feketé bársony párnájába, hallotta, hogy közelednek feléje, hallotta, amint édes apja megszólal:

— Édes leányom, bemutatom neked Ball Frigyes urat.

Az ifju megdöbbenve állott a karosszék előtt, Lizi nyomorék, idegbéna lábaira vetve tekintetét.

— Örülök, kisasszony... mondta... szerencsés vagyok, hogy kedves családját megismerhetem.

Már ekkor felvetette a leány hűséges két szemét és nézte Ball Frigyeset, aki olyan roppant messziről jött hozzá.

— Bocsásson meg, hogy így fogadom, szolt hozzá, — nem tudok felkelni. De ugyebár ön tudta ezt?

Ball Frigyes leroskadt egy székre és ezt felelte:

— Tudtam, kisasszony. Óh, bizonynyal meg fog gyógyulni.

A nyomorék leány boldogan sóhajtott fel:

— Meg.

Aztán nem beszéltek többé. Ball Frigyes elbucszott, kitámelygott az ajtón és azután elveszett.

Másnap pedig a kirakat mamsell átszólt a halovány szomszédhoz:

— Lizi, édesem, csak én szeretlek téged. Az rossz ember, mást akart mondani, de hogy meglátta a nyomorék lábaidat, nem tudta elmondani...

A játékos bolt vitézei, piros pojácsái és

SPORT.

A tiszai regatta-szövetség már javában készül a jövő évi versenyre. Persze nem vizen, mert az bajos dolog volna 21 fok hidegben, hanem szárazon. Ma érkezett meg ugyanis az a díj, melyet a tiszai regattaszövetség a magyar evezős-egyletek országos szövetségének fog felajánlani. Alkalmunk volt ezt a vándordíjat megtekinteni és minden túlzás nélkül állíthatjuk, hogy ennél szebb és izlesebb tárgyért még kevés vizen evestek. A szóban forgó díj, melyet Rónay Jenő elnök utmutatása és terve szerint készített Wiesinger budapesti cég, egy XV. Lajos korabeli asztaldísz, mely egy teljesen felszerelt hajót ábrázol, gyönyörű kivitelben. Az ötvösmunka ezen remekén a következő feliratok olvashatók: „A magyar evezős-egyletek országos szövetségének akiff-vándordíja — alapított 1892. évben a Tiszai regatta szövetség által.“ Szinte sajnáljuk, hogy ez a szép tárgy, mely minden chablontól eltér, esetleg valami más megyébe vándorolhatna. Hogy ez ne történjék meg, arról majd gondoskodik br. Feilitzsch Bertl.

Irodalom és művészet.

* A „Vasárnapi Ujság“ 1893. január 8-iki száma, 13 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Az országos iparegyesület félévszázados jubileuma.“ (Képekkel: 1. Az országos iparegyesület félévszázados diszgyűlése a vígadó nagytermében. Cserna Károly rajza. 2. József főherceg és Klótild főhercegnő megérkezése és fogadtatása. Ellinger Ede pillanatnyi fölvétele után.) — „Gyógyult sebek.“ Költemény Endrődy Sándortól. — „Názi Hánem egyiptomi hercegnő.“ Elbessélés, írta Jókai Mór (Goró Lajos rajzával). — „Falusi udvar.“ (Peske Géza festményével). — „József főherceg családja.“ Thewrewk István sajtó alatt levő könyvéből. (Mária Dorotya és József Ágotat főherceg arcképeivel). — „Az ikrek.“ Elbessélés, írta Szomaházy István. — „Várkastély a Kárpátokban.“ Regény Verne Gyulától. (Képpel). — „Villamoság a csatatéren.“ (Képpel: Sebesültek fölkeresése a csatatéren villamos fényvető mellett). — „Év kezdetén.“ Költemény Vargha Gyulától (Goró Lajos rajzával). — „Petőfi hűtlenségi pörének történetéhez.“ Dr. Baróti Lajostól. — „A Baqr-i id mohamedán ünnep.“ (Képekkel: 1. Mohamedán csoport a Baqr-i id ünnepén. 2. Imádkozó mohamedánok.) — „Ceylon, a pálmák, a piros lotosz és a kolibrik.“ Herman Ottótól. — „A román trónörökös nősülése.“ (Képpel). — „Örökre, mind örökre.“ Költemény Csóbel Minkától. — „Szilágyi Virgil.“ (Arcképpel). — Irodalom és művészet; Köszöntések és egyletek; Mi ujság; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok“-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám).

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése jan. 10-én.)

Budapest, január 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt 10 órakor ülést tartott.

A tárgysorozat előtt felszólalt Ugron Gábor és hosszabb, pártja által zajos éljenektől megszakított beszédben kijelenti, hogy a kormány azon álláspontja, mely nem kíván

külön magyar udvart, nem felel meg állami létünknek. A magyar királynak az osztrák császártól egészen külön kell állnia. A magyar udvartartás egyik kiegészítője a magyar testőrség. Határozati javaslatot nyújt be, melynek értelmében a képviselőház felhívja a miniszteriumot, hogy terjeszsen be törvényjavaslatot, mely az első szülöttségnek a trónöröklésben érvényes rendjét és a nyilvántartás módját szabatosan meghatározza. (Zajos éljenezés a baloldalon.)

Wekerle miniszterelnök kéri Ugront, miután alapos tanulmányozás nélkül végeleges álláspontot nem foglalhat, vonja vissza törvényjavaslatát.

Ugron visszavonja a javaslatát. Pázmány Dénes rövid beszédje után Polónyi mondott nagyobb beszédet. A szélsőbaloldal zajos tetszése között igyekezett az udvartartás németiségét bizonyítani.

Felemliti az egyes szakosztályok czimeit, köztük egy ilyen (Hoch, hoch) Titel und Taxenfond. (Viharos derűtlenség.) Szilágyit kellett volna Ő Felsége körüli miniszternek megtenni. Azzal tette volna Wekerle hazájának a legnagyobb szolgálatot. Mert ha Szilágyi Bécsbe menne, Ő Felsége bizonyosan azonnal lejönné Budapestre. (Zajos derűtlenség.)

Polónyi után nagy hatással Wekerle miniszterelnök válaszolt Polónyinak, majd Tisza Lajos gróf szólalt fel, czáfolva Polónyi állításait a német udvartartásról.

A parlamenti ülészek idejéről.

Budapest, jan. 10. (A „Torontál“ ered. táv.) Ujabb felmerült az a terv, hogy a parlamenti üléseket délután 4 órától este 8-ig tartassák. Az új tervnek igen sok ellenzője van. Bánffy báró elnök a pártvezéreket tanácskozássra fogja meghívni. Ő a maga részéről 4—6 óráig szeretné megtartani.

Harnoncour grófnő meghalt.

Écska, január 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) De la Fontagne et d'Harnoncour Unverzagt Marianne örgrófnő, született Lázár de Écska, Harnoncour Felix gróf neje ma délelőtt háromnegyed 11 órakor hosszas szenvedés után életének 25-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 12-én d. e. 10 órakor fog vigbemenni. A gyászmiseáldozat pénteken, f. hó 13-án fog a kegyuri templomokban olvasgatni.

A lipótvárosi választás.

Budapest, január 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A lipótvárosi választás esti hét órakor ért véget. Beadatott összesen 1971 szavazat. Ebből esett Mezei Mórra 1202, Krausz Lajosra 769 szavazat. Mezei Mór tehát 433 szótöbbséggel a Lipótváros képviselőjévé választott.

Krausz Lajos párbaja.

Budapest, január 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Krausz Lajos ma délelőtt provokáltatta a Mezey-párt elnökét, Hüttl Tivadart,

szemük volt. Természetesen, mint a „The Optician“ jóakarólag megjegyzi, ezért a barna és fekete szemek még nem zárják ki a lángecsat. Mert például Balzacnak, Gambettának és Hugo Vikternak barna szemük volt s mégis igen hasznavehető egyéniségek voltak.

— Nyomdai termékek. Temesvárról írják: Goszdu Elek helybeli királyi ügyész és személyzete ugyancsak meg voltak lepve azok által a sajtóságos postaküldemények által, melyekkel január eleje óta egész Délmagyarországból elárasztották őket. Egész tömeg névjegy, számla, béli meghívók, eljegyzési, lakodalmi értesítés, sőt — gyászjelentés is érkezett az ügyesség címére s csak tegnap jöttek rá a dolog nyitására: január elsőjén kezdte meg működését a temesvári sajtóbírószág s ezt megelőzőleg a temesvári kir. tábla területén levő összes nyomdákat felszólították, hogy a náluk megjelenő minden a sajtó-termékből egy egy kötetes példányt küldjenek be a temesvári kir. ügyességhoz. A legtöbb vidéki nyomda nagyon is szősszerint vette ezt a felszólítást s „sajtójuk“ valamennyi termékét beküldték az ügyességhoz, amely most újabb hirdeteménnyel védekezik a nyomtatvány-áradás ellen.

— Ujságírók akadémiája. A Times párisi levelezője, a híres Blovitz, a kinek az ujságírás bravourjairól legendákat mesélnek kollégái, érdekes essmét pendített meg most. Nagyon tetszik neki az az eszme — a mit az amerikaiak már régóta megvalósítottak — hogy az ujságírókat képező felsőbb tanintézetek állíttassanak fel. Az amerikai egyletek legtöbbször rendszeres tanfolyamokat hallgathatnak az ujságírás minden szakmájából azok, a kik magukat jó hírlapírókká akarják kiképezni, s ez a példa annyira lelkesíti Blovitzot, hogy most minden áron propagandát akar az essmének csinálni Európában is. Londonban van ugyan már olyan intézet, a hol a kezdő hírlapírókat a fejlődés első fokán átsegítik a begyakorlás módszerével, de a mit Blovitz akar, az jóval több ennél. Az lenne a cél, sainte, hogy minden ujságíró egyetemet végzett ember legyen s hogy anyanyelvén kívül még legalább két nyelvet beszéljen. A gondolat sokkal okosabb, semhogy kétség lehetne az iránt, hogy legalább elvben mindenütt örömmel fogadják, habár egyelőre joggal kételkedhetünk azon, hogy a praxis követni fogja a theoriát.

bébi szintén így üdvözölték szomorú kis pajtásukat:

— Maradj te mihozzánk hü, ugye, hogy elállt a szava a kamassnak, mikor azt mondtad neki, hogy nem tudsz felkelni a székről? A gazember . . .

De nem használt semmit Lizinek a beszéd. Ezek már nem kellett neki. Az egész nagy világ, mely az övé volt itt az ablaknál — egy napon összerokkadt . . . Lizi lesóványodott és nem akarta többé látni a kirakat mamselt, sem a piros pófajú pojácákat, sem az embereket.

Arra kérte édes apját, hogy keresse meg neki újra Ball Frigyeset. Kereste is a szegény ember, de nem találta.

Haldokló galambját azonban napról-napra vigasztalta: holnap jön, ő is régen vágyódik hozzád.

Mikor Lizi szivecskéje utolsókat vert, látta is, beszélt is hozzá, hangját is hallotta ott Ball Frigyesnek, pedig ez nem volt ott . . .

Szomoruan magukra hagyatva maradtak egy napon a kirakat mamsell, a vitések, a piros pojácák, a kis kövér porcellánbabák . . .

A sótárnokék pedig fölmondták a drága lakást . . .

Régen ismerem ennek a drága lakásnak a történetét, de ma is úgy száll elém a kedves szomorú gyermek, mint a hófehér galamb s mikor tenyerembe veszem, az angyalok üdvösítő hásege fényeskedik reám okos, fájdalmas szeméből.

Békfi Antal.

a tegnapi lapokban megjelent nyilatkozatáért. Krausz segédei Károlyi Gábor gróf és Münnich Aurél országgy. képviselők.

A nagytapolcsányi választás.

Budapest, január 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nagytapolcsányi képviselőválasztás tegnap folyt le. Tarnóczy választási elnök a zárórát éjféli utáni egy órakeresztéig ki. A záróra elteltével összeolvastatták a szavazatok s ezek szerint Rudnyánszky Béla 643, Szulyovszky Dezső 606, Kolossy Ferencz 529 szavazatot kapott. Abszolút többsége a jelöltek egyikének sem lévén, pótválasztás lesz.

Az első udvari bál.

Budapest, jan. 10. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsből jelentik, hogy ott tegnap zajlott le az első udvari bál, mely rendkívül fényes volt. A bálban részt vett Ő Felsége is, valamint a Bécsben időző összes főhercegek és főurak.

Vasuti baleset Rákoson.

Budapest, január 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főváros közelében levő Rákos állomáson tegnap reggel egy személyvonat beleütközött egy tehervonat utolsó kocsijába. A hír a fővárosba este érkezett s nagy rémületet keltett. Számos halottról és sebesültről beszéltek. Csakhamar azonban kiderült, hogy nagyobb baj nem történt és senki sem sérült meg. A tehervonat utolsó két kocsija kisiklott s megrongálódott.

A francia forradalom százados évfordulója.

Budapest, január 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik, hogy a párisi összes anarchisták és szocialisták január 11-ét, mint a francia forradalom kitörésének százados évfordulóját, nagy szabásu tüntetésekkel és zavargásokkal szándékoznak megünnepelni. A rendőrség és katonaság nagy előkészületeket tesz. Freycinet ez ügyben tegnap haditanácsot tartott.

A Vatikán és a béke.

Budapest, január 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Vatikán megtagadta Revertera ama kérelmét, hogy a nyugalom érdekében utasítsa a magyar püspököket nyugalomra.

REGÉNY-CSARNOK.

Az emberi fenevad.

(La bête humaine.)

Regény.

— Irta: Zola Emil. —

XI. FEJEZET.

(75-ik folytatás.)

— Óh angyalom, folytatá Severine, még sok ily éjszakát mint a mai, melyben egészen egygyé olvadunk... Eladjuk ezt a házat és elmegyünk Amerikába a te barátodhoz, ki még mindig vár reánk... Minden este, mielőtt elalszom, kifestem

jövő életünket... Akkor minden este a maihoz fog hasonlítani, mindig egymás karjában fogunk aludni... De ezt nem bírod. Nem is azért beszélek róla, hogy rávegyelek, de a szívem így parancsolja.

Jacquesot megszállta régi elhatározása: Megöli Reubaud-t, hogy ne kelljen Severinet megölni. Meg volt róla győződve, hogy ez az elhatározása nem inoghat.

— Nem voltam rá képes, de leszek. Felelé lassan. Nem ígertem meg?

Ellentmondott.

— Ne igéj semmit, kérlek... Megint betegek leszünk és elhagy a bátorság... És astán borszasztó is, nem szabad annak megtörténnie

— És mégis meg kell történnie, ha tudni akarod. Találók én erőt. Már régen akartam veled erről beszélni

— Istenem be szeretném ha nem kellene megtörténnie... Most hogy komolyra lett a dolog, jobban szeretném ha nem kellene elmenni.

Hallgattak mindketten, elhatározásuk sulya alatt.

— Ide kell jönnie. Valami ürügy alatt ide csábítom. Majd találom, de óvatosan kell eljárni. Ha tudnám, hogy másnap elfognak, inkább abban hagynék... Egy regényben olvastam, hogy legjobb a doigot úgy feltüntetni, mintha öngyilkos lett volna... Egy idő óta oly rosszkedvű, oly levert. Ugy senki sem esodálkoznék azon, ha öngyilkosságot követ el.

— Igen, igen.

— Ha a nyakán gyilkoljuk meg, egyszerűen leviszük a sinekre, a következő vonat keresztül megy rajta, akkor aztán kereshetik a gyilkosokat. Mit gondolsz, ugy-e így?

— Oh igen.

Mindketten megörültek ennek a tervnek. Severine büszke volt erre az eszmére.

— Így még sem megy. Ha te itt maradsz, nem hiszik el az öngyilkosságot. Tehát előbb el kell menned. Holnap elutazol s még pedig úgy, hogy Cabuche és Misard lássák, hogy elmegy. Ejjel astán visszajöss... Így rendben van minden és megtörténhetik.

— Jól van. Történjék meg.

Most Jacques is elkezdett gondolkosni. Megunta már a sok csókolózást. Severine tovább fűtete a tervet:

— És milyen ürügyet fognak használni.

— Előbb nem jöhet, mint 8 órakeresztéig, tehát nem lehet itt tíz óra előtt. Az pedig sokat ér. Nekem Misard beszélt valakiről, ki ezt a házat meg akarja venni. Holnap tehát sürgönyözök a férjemnek, hogy jelenléte szükséges. Estére bizonyosan ide érkezik. Te délután elutazol, de ideérkezte előtt visszajöhetsz. Még holdvilág sincs, minden simán mehet.

— Igen, minden.

Asután elaludtak. Mikor Jacques tíz órakeresztéig felébredt, álmosan tekintett bele a nap bibor sugaraiba. Csak lassankint jutott eszébe a tegnapi terv. Visszagondolt arra, hogy elhatározta, hogy gyilkolni fognak, mielőtt az a ragyogó ismét eltűnik.

Minden úgy történt, mint megbeszélték. Jacques elutazott, kilenca óra előtt ismét visszajött. Valami szerencsétlenség előzete gyötörte, mikor ismét a magános ház előtt állt. Bement a hátulsó ajtón. Amint benézett, Severine szobájában rendetlenül látta az ágyat, őt magát pedig levetkőzve.

— Mi az, te lefeküdtél.

— Igen, jobb lesz így... Eszembe jutott, ha így kinyitom neki az ajtót, még kisebb lesz a gyanúja. Azt fogom mondani, hogy erős fejfájásom van. Misard is azt hiszi, hogy beteg vagyok.

(Folytatása következik.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1892 október 1-től.

Menetrend a Nagy-Kikinda—nbecskerek vasútvonalon

Nagy-Kikinda—Nagy-Becskek.		3512	3514	3502
		v. v.	v. v.	sz. v.
		I. II. III. osztály		
Budapest ind.		6.30	8.25	2.35
Temesvár "		9.50	11.20	4.00
Nagy-Kikinda		3.05	4.05	7.20
Karlova		4.09	4.46	8.04
Beodra		4.28	4.57	8.19
Török-Becse—Aracs		5.36	5.36	9.02
Kumán		6.06	5.58	9.22
Melencze		6.40	6.15	9.42
Ellemér		7.09	6.34	10.01
Nagy-Becskek		7.33	6.51	10.18
Versecz	érk.	11.59	—	—

Nagy-Becskek—Nagy-Kikinda.		3501	3511	3513
		sz. v.	v. v.	v. v.
		I. II. III. osztály		
Nagy-Becskek	ind.	5.50	12.00	7.20
Ellemér	"	6.08	12.21	7.44
Melencze	"	6.30	12.51	8.16
Kumán	"	6.46	1.11	8.37
Török-Becse—Aracs	"	7.11	1.49	9.19
Beodra	"	7.45	2.29	10.04
Karlova	"	7.56	2.42	10.22
Nagy-Kikinda	érk.	8.36	3.30	11.13
Temesvár	"	—	5.20	4.24
Budapest	"	1.20	—	7.10

Menetrend a Torontál helyi érdekű vasutak vonalain

Versecz—Nagy-Becskek.		3647*	3601	3611
		v. v.	sz. v.	v. v.
		I. II. III. o.		
Versecz	Temesvár ind.	—	12.00	—
Versecz-Rét	"	5.50	2.20	—
*Temes-Paulis	"	6.03	2.32	—
Bethlen-Tanya	"	6.11	2.42	—
*Szivattyutelep	"	6.22	2.56	—
*London-Tanya	"	6.29	3.04	—
Nagy-Margita	"	6.37	3.13	—
Zichyfalva	"	6.49	3.25	—
Györgyháza	"	7.01	3.40	—
Szécsénfalva	"	7.16	3.57	—
*Ó-Lécz	"	7.24	4.07	—
Kanak	"	7.33	4.19	—
Bóka	"	7.49	4.38	—
Szécsány	érk.	8.00	4.52	—
Párdány l. alul.				
Szécsány	ind.	4.01	8.10	5.07
Szárca	"	4.27	8.24	5.24
*Lajosmajor	"	4.41	8.37	5.37
*Pusztá-Kenderes	"	4.50	8.43	5.46
Lázárföld	"	5.01	8.51	5.57
Nagy-Becskek-Bégapart	"	5.32	9.15	6.31
Nagy-Becskek	"	—	—	6.35
Nagy-Kikinda	"	8.36	—	11.13
Budapest	"	1.20	—	7.10
Temesvár	érk.	—	—	4.24

Nagy-Becskek—Versecz.		3602	3612
		sz. v.	v. v.
		1., 2., 3. o.	
Budapest	ind.	6.30	—
Temesvár	"	9.50	—
Nagy-Becskek	"	8.15	—
Nagy-Becskek-Bégapart	"	8.22	4.10
Lázárföld	"	8.50	4.48
*Pusztá-Kenderes	"	8.56	4.51
*Lajosmajor	"	9.2	4.59
Szárca	"	9.16	5.23
Szécsány	érk.	9.29	5.38
Szécsány	ind.	9.44	5.58
Bóka	"	9.57	6.08
Kanak	"	10.14	6.23
*Ó-Lécz	"	10.33	6.40
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	"	10.32	6.37
Györgyháza	"	10.42	7.11
Zichyfalva	"	10.54	7.36
Nagy-Margita	"	11.09	7.55
*London-Tanya	"	11.18	8.04
*Szivattyutelep	"	11.26	8.13
Bethlen-Tanya	"	11.39	8.27
*Temes-Paulis	"	11.47	8.37
Versecz-Rét	"	11.55	8.46
Versecz	érk.	11.59	8.50
Temesvár	"	3.16	—

Szécsány—Párdány.		3702	3712
		v. v.	v. v.
		II. III. o.	
Szécsány	ind.	9.34	5.48
Módos	"	9.56	6.15
*Fény	"	10.07	6.27
Párdány	érk.	10.18	6.39

Párdány—Szécsány.		3713	3711
		v. v.	v. v.
		II. III. o.	
Párdány	ind.	7.00	3.50
*Fény	"	7.13	4.03
Módos	"	7.27	4.18
Szécsány	érk.	7.50	4.41

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óráig 59 percig — a percek számjegyeinek aláhúzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.
A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

H i r d e t é s e k.

340. iparn. ül. sz. 1892.

(13-2.2)

FELHÍVÁS!

Az 1891. évi XIV. tczikkbe foglalt az ipari (kereskedelmi) és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szóló törvény és a nm. kereskedelemügyi m. kir. ministeriumnak f. é. január hó 29-én 2342. sz. a. kelt kegyes rendelete alapján Nagybecskerek r. t. városában felállított nagybecskereki kerületi betegsegélyző pénztár megalakulván, annak alapszabályai a nm. kereskedelemügyi m. kir. ministeriumnak f. é. november hó 22-én 77546. sz. a. kelt kegyes rendeletével jóváhagyattak.

Ezen betegsegélyző pénztárnak:

Czime: Nagybecskereki kerületi betegsegélyző pénztár.

Székhelye: Nagybecskerek r. t. város.

Területe: Nagybecskerek r. t. város továbbá a nagybecskereki, módosi, pardanyi, banlaki, törökbecsei és esenei járás.

Hivatalos helyisége: Nagybecskerek r. t. városában Hunyady-utcában fekvő Eckstein-fele 608. öi. házban letezik.

A fennhivatkozott tcz. 26. §-a alapján felhivatnak mindazon munkaadók, (kereskedők, iparosok, gyárosok), kik ezen kerületi betegsegélyző pénztárhoz belépésre köteles egyént alkalmaznak, hogy ezen alkalmazottat illetőleg alkalmazottaikat jelen felhívásnak a pénztár területéhez tartozó Nagybecskerek városában és a többi községekben történt kifüggesztésétől számítandó 8 nap alatt és pedig a Nagybecskerek városában levő munkaadók a kerületi betegsegélyző pénztár hivatalánál (Hunyady-utca 607. öi. sz. házban) a fentebb megnevezett járásokhoz tartozó községekben levő munkaadók pedig a községükbeli községi pénztárnoknak, mint a kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága által megbízott bizalmi férfiaknál az ott rendelkezésre álló bejelentési lapok útján bejelenteni tartoznak.

Ezen kerületi betegsegélyző pénztárhoz belépésre van kötelezve a pénztár egész területén vagy is kerületében levő minden kereskedői, ipari vagy gyári alkalmazott nemre, korra, honpolgárságra való tekintet nélkül (tehát gyakornokok és inasok is), kinek a fennhivatkozott tcz. 2. §-a értelmében valamely betegsegélyző pénztárhoz kell tartoznia s a ki a jelen felhívás kifüggesztése illetve közzététele idején valamely a most hivatkozott tcz. alapján már

működő gyári, vállalati, iparterületi, építési vagy elismert jellegű betegsegélyző pénztárnak vagy bányatárs pénztárnak még nem tagja.

Azon munkaadók, kik alkalmazottaikat bejelenteni elmulasztják vagy a bejelentéssel késnek az 1891. évi XIV. tcz. 83. §-a alapján 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fognak sújtatni.

Az alapszabályok 2. §-a értelmében nevezett kerületi betegsegélyző pénztárnak lehetnek önként tagjai vagy is a pénztárba önként beléphetnek, a mennyiben a pénztár kerületében tartozkodnak:

1. mindazon ipari és gyári alkalmazottak, kiknek alkalmaztatása 8 napnál rövidebb ideig tartó;

2. mindazon ipari vagy gyári alkalmazottak, kiknek évi fizetése vagy bére 1200 frtnál, vagy napi fizetése, illetve bére 4 frtnál magasabb;

3. a házi iparosok;

4. az önálló iparosok;

5. oly mezőgazdasági vállalatok munkavezetői és munkásai, kiknek belépését a vállalkozó az illetők beleegyezésével óhajtja;

6. a biztosításra kötelezettek valamint az önként belépett tagok családtagjai;

7. cselédek, házalók és közönséges napszámosok.

A most nevezett önként belépni szándékozók eme óhajukat vagy közvetlenül a kerületi betegsegélyző pénztárnál vagy pedig az illető községi pénztárnoknál mint bizalmi férfinnál már most bejelenthetik.

A járulékok fizetésére való kötelezettség fennnevezett kerületi betegsegélyző pénztár működési napjától vagy is 1893. évi január hó 1-től kezdve számíttatik.

Az átlagos közönséges napibér:

a) A férfiakra nézve napi 1 frt vagyis heti 6 frtban;

b) a nőkre nézve napi 75 kr. vagyis heti 4 frt 50 krban;

c) a 18 éven alóli alkalmazottakra nézve pedig napi 50 kr, vagyis heti 3 frtban van megállapítva, ezen átlagos napi bérekbe az esetleges élelmezés egyenértéke be van számítva. A heti járulékok ezen átlagos közönséges napibér minden forintja után két krajczárral állapítottak meg és így a heti járulék kitesz az:

a) pont alattiaknál . . . 12 krt;

b) " " . . . 9 "

c) " " . . . 6 "

melyeket a biztosításra kötelezett tagok után a munkaadó köteles fizetni olyképen azonban, hogy a járuléki összegek egy harmadát sajátjából tartozik fedezni, míg a járuléki összegek két harmadát az

1891. évi XIV. tcz. 22. §-a értelmében az alkalmazottnak béréből vonhatja le.

Tanonczok, gyakornokok és oly egyének után, kik bért egyáltalán nem, vagy csak csekély bért élveznek; a bér az illető községben 18 éven aluli szokásos bérösszeg szerint számítatik és a forintként 2 krajczárral számítandó pénztári járulékot — a mennyiben e tekintetben a szülővel vagy gyámmal kötött szerződés másként nem intézkedik — a munkaadó egészen sajátjából fizetni köteles.

Az önként belépő tagok a járulékokat sajátjukból fizetik.

A biztosításra kötelezett valamint önként belépettek azon családtagjai után, kik keresettel nem bírnak s a pénztárba belépni óhajtanak, a járulékok az átlagos közönséges napibér összeg felének alapján van megállapítva.

A belépésre kötelezettek (alkalmazott) vagy önként belépők felvételi díjat nem fizetnek, csak is a fenti módon megállapított heti járulékokat tartoznak fizetni.

A heti járuléki összegek utólagosan hetenkint fizetendők be, mindazonáltal hatósági vállalatoknál vagy oly magánosoknál alkalmazottak tekintetében, kik fizetésüket havonként nyerik, a járulékok havonként fizethetők be.

Nagybecskerek város területén lévő munkaadók a heti járulékokat közvetlenül a nagybecskereki kerületi betegsegélyző pénztárnál, Delfel Gáspár pénztárnoknál tartoznak befizetni; a pénztár kerületéhez tartozó községekben levő munkaadók pedig a heti járulékokat a községükbeli községi pénztárnoknál mint megbízottnál kötelesek befizetni, ez utóbbi a bejelentések átvételével szinte megbizva van. A járulékok a m. kir. postatakarékpénztár cheque és clearing forgalmára előirt szabályok betartása mellett a postatakarékpénztár útján is befizethetők.

A munkaadó cég a pénztár irányában szavatol a járulékoknak nem csak a sajátjából teljesítendő, hanem a kötelezett biztosítottak helyett befizetendő járuléki részleteként is.

Az önként belépett tagok járulékaikat minden hét, illetőleg hol havi fizetést élveznek, minden hó kezdetén a pénztárnál tartoznak befizetni.

Addig, míg a biztosított tag betegsége miatt keresetképtelen, sem ő, sem a munkaadó helyette járulékot fizetni nem köteles.

A pénztár betegség esetére, vagy baleset alkalmából a betegség ideje alatt, de legfeljebb 20 heti időtartamra a következő segélyt nyújtja:

a) ingyen orvosi segélyt, mely azonban egyfolytában 20 hetet meg nem haladhat; szülés esetében ugyancsak ingyen a szükséges szülészeti támogatást és gyógykezelést;

b) gyógyszereket és a szükséges gyógyászati segéd-eszközöket (szemüveg, mankó, sérvkötő stb.) 20 héten át szintén ingyen;

c) táppénzt azon esetre, ha a betegség keresetképtelenséggel jár és három napnál tovább tart, a megbetegedés napjától számítva a keresetképtelenség tartamára, de ha a keresetképtelenség előbb

Kelt Nagybecskereken, a városi tanács mint tartott üléséből,

Mattanovich György,

vár. I-só jegyző.

végzett nem érne, 20 héten át és pedig a fennemlített járulékok kivetésének alapjául vett összeg felével;

d) gyermek-ágy esetében gyermek-ágy segélyt, mely a táppénzzel egyenlő összegben jár már a lebetegedés első napjától négy hétig;

e) a biztosítottal egy háztartásban élő családtagok részére, ingyen orvosi segélyt és ingyen gyógyszereket;

f) halálozás esetében temetkezés isegélyt és pedig a fenn említett járulékok kivetésénél alapul vett bérösszeg 20-szoros értékéig.

Ha a beteg vélt felgyógyulása után 8 napon belül ugyanazon betegségbe esik, a segélyzés kezdetének időpontja az első megbetegedés időpontjától számítatik.

Táppénzre nem tarthat igényt az, a kinél a betegséget saját szándékos cselekménye, vagy önhibájából előidézett verekedés, vagy kicsapangó életmód vagy iszákosság okozta. Ily esetekben a táppénzt a betegsegélyző pénztár elvonhatja, a segélyzés többi nemeiben azonban ezen tag is részesül.

A családtagok közül — kik keresettel nem bírnak és a járulékoknak csak felét fizetik — táppénzre csupán a belépésre kötelezett tagnak vele egy háztartásban élő neje tarthat igényt.

A segélyzésre való igény a belépésre kötelezett tagoknál a munkába lépés napjától veszi kezdetét.

A biztosításra nem kötelezettek tekintetében a segélyre való igény a bejelentés elfogadásától számítandó második napon veszi kezdetét.

Az orvosi gyógykezelést Nagybecskerek városában dr. Nónay Pál és dr. Kuszing János pénztári orvosok, a pénztár kerületéhez tartozó községekben pedig egyelőre a községi orvosok teljesítik.

A táppénzek a most említett orvosok által kiállítandó betegségi bizonyítvány alapján heti utólagos részletekben minden hét szombatján fizettetik ki, mely bizonyítvány Nagybecskerek városára nézve a pénztár hivatalában, a többi községekre nézve pedig az illető községi pénztárnok, mint bizalmi férfinál nyújtandó be.

A gyógyszerek Nagybecskerek városában mind a négy gyógyszertárban, a pénztár kerületéhez tartozó községekben pedig egyelőre bármely ottani gyógyszertárban fennevezett pénztári orvosok, illetőleg községi orvosok rendelete alapján szerezhetők be.

A megbetegedés Nagybecskerek városában a fennevezett pénztári orvosoknál, a pénztár kerületéhez tartozó községekben pedig a községi orvosoknál, vagy ha ott orvos nem székel, a községi pénztárnoknál, mint bizalmi férfinál jelentendő be.

A felgyógyulást a pénztári tag (alkalmazott stb.), illetve hozzátartozói és az orvos is tartozik bejelenteni a betegsegélyző pénztár hivatalánál, illetőleg a bizalmi férfinál. A pénztári tagok bekövetkezett halálát annak hozzátartozói és az orvos is, a halálesetet követő 12 óra alatt a most említetteknél bejelenteni tartozik.

elsőfoku iparhatóságnak 1892. évi deczemser 22-én

Krsztics János,

polgármester.

22182. sz. 1892.

(21—1.1)

Birtokeladási hirdetés.

Az alább megjelölt állambirtokok nyilvános szó- és írásbeli árverés útján örök áron eladatnak. Bánatpénztül úgy a szó, mint írásbeli ajánlatoknál 10 százalék követeltetik. Írásbeli ajánlatok 50 krros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéseig az árverező bizottság kezéhez, az árverést megelőzőleg pedig három nappal az alulírt m. kir. jószágigazgatósághoz is beadhatók.

A bánatpénz az árverés jóváhagyása esetében a vételárba beszámíttatik, az ez után fennmaradó vételár pedig, ha az 200 frtot nem halad meg, egy és fél év alatt 200 frton felül 1000 frtig öt év alatt, 1000 frtról 5000 frtig tíz év alatt; azon felül pedig husz év alatt előleges évi vagy fél évi részletekben, a le nem fizetett egész tőketartozás után az árverési jegyzőkönyv napjától járó 5 1/2 % kamattal együtt fizetendő. Az 5000 frtot meghaladó vételárakra nézve a vevőkre bízatik a vételár egyenletes járadékszertől törlesztés mellett is fizethetni. Az eladott birtoknak telekkönyvi átíratása csak is az egész vételár és járulékaiknak teljes lefizetése után engedélyeztetik.

Az árverés eredményének jóváhagyása tekintetében a nagyméltóságú m. kir. pénzügyministerium elhatározása fentartatik. Azon birtokrészteltekre nézve, melyek a részletes birtokeladási kimutatásban felsorolva nincsenek, az eladás a törvényhozás jóváhagyásának fentartása mellett történik.

A részletes árverési feltételek az illető urad. ispánságoknál és az alulírt m. kir. jószágigazgatóságnál betekintheők. Nagybérleteknél a bérleti szerződés értelmében a hasznobérlő által teljesített építkezések és egyéb beruházásokért hasznobérlő részére járó kártalanítást vevő a vételáron felül kizárólag sajátjából tartozik nyújtani.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el, még az esetben sem, ha azok újabb árverés esetére kötelezőleg fentartatnának is.

1893. évi február hó 20-án d. e. 10 órakor a m. kir. urad. ispánságnál **Tizsaszentandras**. Brukenaui kivágások és mészárszéki földek 177 hold 1045 ööl 40.64 frt 16 kr. kikiáltási árral. Kisbecskereki nádas és kaszálló földek 324 hold 834 ööl 78089 frt 12 kr. Kisbecskereki posta földek 75 hold 1391 ööl 34000 frt. Németszentpéteri kisbérleti föld 117 hold 357 ööl 42822 forint. Szécsányi „Radovecz” föld 150 hold 1195 ööl 43518 forint. Főúti majorsági földek 504 hold 1234 ööl, 57 hold 1463 ööl 206000 frt. Knézi kivágások 350 hold 423 ööl 48758 frt 88 kr. kikiáltási árral.

1893. évi február hó 21-én d. e. 10 órakor a m. kir. urad. ispánságnál **Dentan**.

Vattinai nagybérleti föld 1299 h. 470 ööl } 272786 frt.
" papiréti " 67 " 1026 " }
" töltések kaszálható térfogatu 29 " 1150 " }

Kamara szentgyörgyi nagybérlet 1147 hold 403 ööl 194866 forint. 1893. évi február hó 23-án d. e. 10 órakor a m. kir. urad. ispánságnál **Ujpeccsen**.

Öregfatusi szlatina sziget 297 hold 1180 ööl 76173 frt 52 kr. kikiáltási árral.

Temesvárt, 1892. évi december hó 28-án.

M. kir. jószágigazgatóság.

126. erd. sz. 1892.

(22—1.1)

Pályázat.

Hatóságunk területén a több erdőbirtokra nézve közösen alkalmazott vojloviczi erdőbirtok állás lemondása folytán megüresedvén, elnyerni akarók felhivatnak az 1879. évi erdőtörvény 37. §-ában körülírt kellékeket igazoló hiteles okmányokkal felszerelt, kellőleg bélyegzett folyamodványukat, legkésőbb folyó 1893. évi január hó végéig — ha szolgálatban állanak — előjáró hatóságaik útján, különben pedig közvetlenül nyújtásuk be bizottságunkhoz.

A hatóságilag megállapított illetmények következők:
1. Évi bér: 300 forint készpénz.

2. Természetbeni lakás, mely áll: 1 szoba, 1 kamra, 1 istálló 4 drb marhára és 400 ööl kert.

3. 2 hold szántóföld illetmény.

4. 8 ürméter kemény dorong tűzifa illetmény.

5. Legeltetési jog, 1 drb tehén, 1 drb ló és 1 drb kocza malacsaira.

A 300 frt bér a kinevezési okmányban megnevezendő erdőbirtokosok által fog kifizettetni.

Torontálmegye közig. erd. albizotts. Nagybecskerek, 1992. december hó 12. üléséből.

Rónay, főispán.

6808. kig. sz. 1892.

(7—3.3)

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye csenei járáshoz tartozó Tamásfalva községben lemondás folytán megüresedett község-jegyzői állásra pályázatot nyitok. Ezen állással évi 600 frt és esetleg csak 400 frt (a 200 frt fölemelt fizetés ellen a község felebezett) készpénz, 13 mm. tiszta buza, 6 mm. zemes kukorica, 6 mm. árpa, 3 ööl szalma, szabad lakás és kert, továbbá a magán munkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak járnak.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. értelmében felszerelt folyamodványukat legkésőbb f. évi január hó 29-ik napjának déli 12 óráig hozzam nyujtsák be, mert a később beérkezőket tekintetbe nem veendem.

A választás ugyan e hó 30-ik napján d. e. 10 órakor fog a tamásfalvi község házában megtartatni.

Csenén, 1893. évi január hó 3-án.

Chemez János, szolgabíró.

Bérbe adandó

a beregszói határban. Temesvár mellett (vasuti állomás helyt) czirka

260 hold rét,

mely kaszálónak és legelőnek alkalmas, egészben vagy parcellákban.

Bővebb felvilágosítást ad maga a tulajdonos Endrédy nagybirtokos Beregszón, vagy Endrédy Karoly Nagy-Becsckereken, temesvári-ut 1518. szám. (9—3.2)

A magyarádi és ménesi bortermelők szövetségének Ajánlása

ajánlja

magyarádi fehér, ménesi vörös és különleges fajborait, valamint méltóságos Atzél Péter ur saját termésű borait eredeti, kitűnő minőségben, mérsékelt áron számítva.

Arjegyzékek a képviselőség részéről bérmentve küldetnek.

Raktár és képviselőség Nagy-Becsckerek és vidékére:

**Itj. Deutsch Józsefnél,
Nagy-Becsckereken.**

Iroda: Pataky-féle ház. — Pincze: Schwimmer-féle ház.

Együttal ajánlom kitűnő minőségű pécsi fehér, villányi vörös és hegyi siller boraim nagy raktárát.

(15—30.7)

Itj. Deutsch József.